

Instytut Pamięci Narodowej - Archiwum

<https://archiwum.ipn.gov.pl/pl/aktualnosci/38701,Na-Gorze-Giedymina-odkryto-szczatki-powstancow-styczniowyc>
h.html
02.03.2026, 01:11

Na Górze Giedymina odkryto szczątki powstańców styczniowych?

Data publikacji 09.02.2017

W trakcie prac badawczych na Górze Giedymina (Zamkowej) w Wilnie archeolodzy odkryli szczątki czterech osób – podały litewskie media. Zdaniem naukowców mogą to być szczątki powstańców styczniowych, straconych przez władze carskie w 1863 r. na placu Łukiskim w Wilnie. Mężczyźni zostali pogrzebani w dołach zasypanych wapnem, bez trumien. Pochowano ich ze związanymi do tyłu rękami, co może potwierdzać, że stracili życie wskutek powieszenia. O tym, iż szczątki należą do osób straconych w drugiej połowie XIX w. świadczą także, według archeologów, odnalezione elementy ubioru oraz srebrny medalion z połowy XIX wieku z wizerunkiem Matki Bożej Ostrobramskiej.

Jak informują media, odkryte szczątki zbadają naukowcy Wydziału Medycyny Uniwersytetu Wileńskiego. Zdaniem litewskiego historyka wojskowości Valdasa Rakutisa, jeśli przypuszczenia archeologów się potwierdzą, nareszcie można będzie z przysługującymi im honorami pochować bohaterów i patriotów Rzeczypospolitej Obojga Narodów.

Media przypominają, że w latach 1863–1864 na placu Łukiskim rozstrzelanych zostało 21 powstańców, w tym przywódcy powstania Zygmunt Sierakowski i Konstanty Kalinowski. Skazańcy zostali pogrzebani przez władze carskie w tajemnicy przed bliskimi i społeczeństwem – niewykluczone, że właśnie na Górze Giedymina, gdzie już po powstaniu listopadowym 1931 r. na rozkaz cara Mikołaja I urządzono fortecę.

O tym, że grób powstańców jest na Górze Giedymina, już w 1904 r. pisał w swoim „Przewodniku po Wilnie” Władysław Zahorski: *W połowie północnego zbocza góry znajduje się plac, na którym w r. 1863 w nocy żandarmi grzebali zwłoki straconych na Łukiszkach uczestników powstania. Tu między innymi był pogrzebany Zygmunt Sierakowski. Na wiosnę w r. 1921 w tym miejscu ustawiono krzyż drewniany wykonany według wzoru danego przez znakomitego rzeźbiarza Antoniego Wiwulskiego. Powiadają, że nieco wyżej grzebano zwłoki straconych w r. 1831. Zdaniem Zahorskiego, zostali tam pogrzebani również inni powstańcy – ks. Stanisław Iszora i Bolesław Kajetan Kołyszko.*